

Chapter: 7 to 12

प्र. 1 अचूक पर्याय निवडून विधाने पूर्ण लिहा : (4)

- 1) ..... दर्जाच्या वस्तुकीच्या सोईमुळे प्रवासामधील सुलभता वाढते.
अ. वाईट ब. मध्यम क. चांगल्या ड. कनिष्ठ
- 2) भारताची प्रमाण वेळ ही ..... रेखावृत्तावरून ठरवली जाते.
अ. 50° रेखावृत्त ब. 75° रेखावृत्त क. 82° रेखावृत्त ड. 97°C रेखावृत्त
- 3) ..... तंत्राच्या सहाय्याने मिळवलेल्या उपग्रह प्रतीमांनाचा उपयोग भूपृष्ठावरील साधनसंपत्तीचा अभ्यास प्रादेशिक नियोजन करण्यासाठी होतो.
अ. उपग्रह ब. संदेशवहन क. सुदूरसंवेदन ड. मोबाईल
- 4) पर्यटन विकसित करण्यासाठी देशाचा ..... वारसा जपणे आवश्यक आहे.
अ. सामाजिक ब. सांस्कृतिक क. राजकीय ड. धार्मिक

प्र.2 योग्य जोड्या जुळवा. (4)

प्र.2	‘अ’ गट	‘ब’ गट
	i. भारत कच्चे तेल खरेदी करतो.	अ. अंतर्गत व्यापार
	ii. कॅनडा आशियाई देशांना गहू पाठवतो.	ब. आयात
	iii. जपान यंत्रसामग्री विकतो.	क. आंतरराष्ट्रीय व्यापार
	iv. महाराष्ट्र गुजरातबरोबर व्यापार करतो.	ड. निर्यात
		य. द्विपक्षीय

प्र.3 पुढे दिलेल्या प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (4)

- 1) आंतरराष्ट्रीय वारंरेशा ओलांडताना एखाद्या व्यक्तीला कोठून केठे जाताना एक दिवस अधिक धरावा लागेल?
- 2) अर्थशास्त्र ही संज्ञा कोणत्या ग्रीक शब्दापासून बनली आहे ?
- 3) सिडनी आणि लंडनच्या दिवसात बदल होण्यामागील काय कारण असू शकते?
- 4) पुढील विधानांवरून पर्यटनाचे प्रकार ओळखा.
राहुल व अजय हे रामोजी फिल्मसिटी पाहण्यासाठी हैद्राबादला गेलेले.
- 5) पुढील उदाहरणांतील व्यापारचा प्रकार ओळखून लिहा.
समीरने आपल्या शेतातील डाळिंबाची ऑस्ट्रेलियाला निर्यात केली.

प्र.4 (अ)

(4)

नकाशात माहिती भरा व सूची तयार करा. (कोणतेही ४)

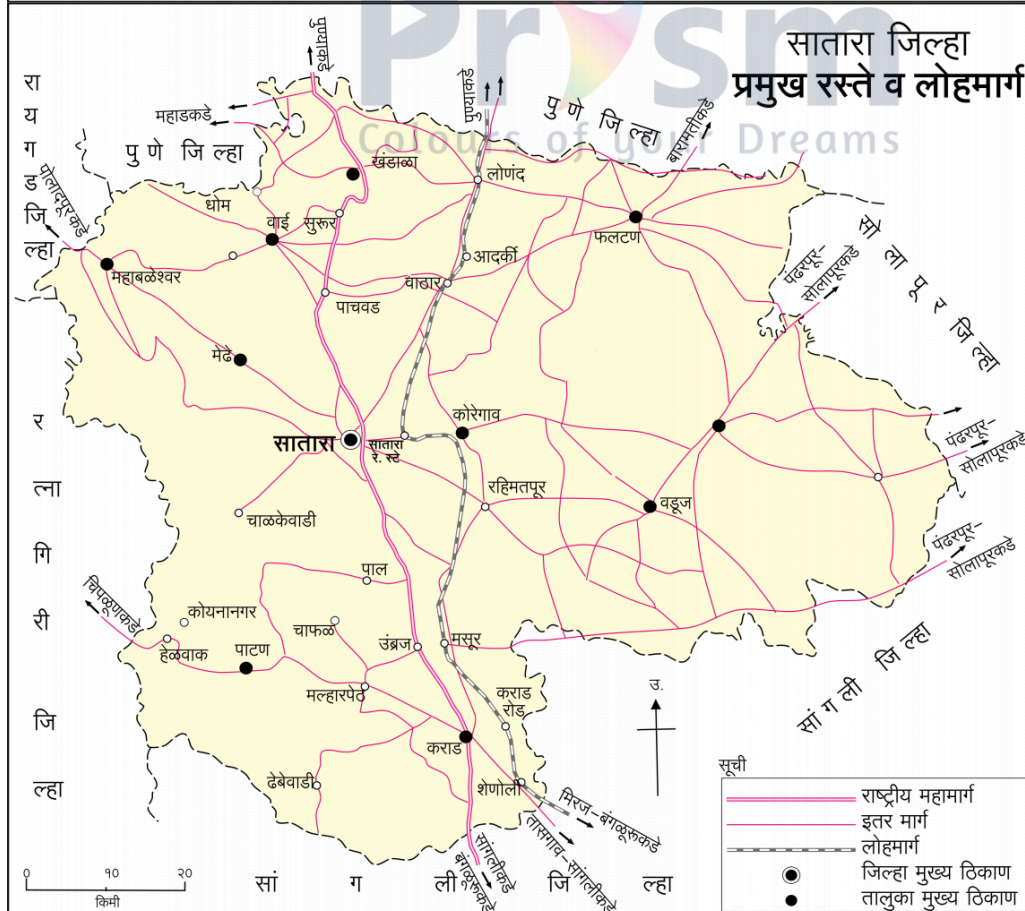
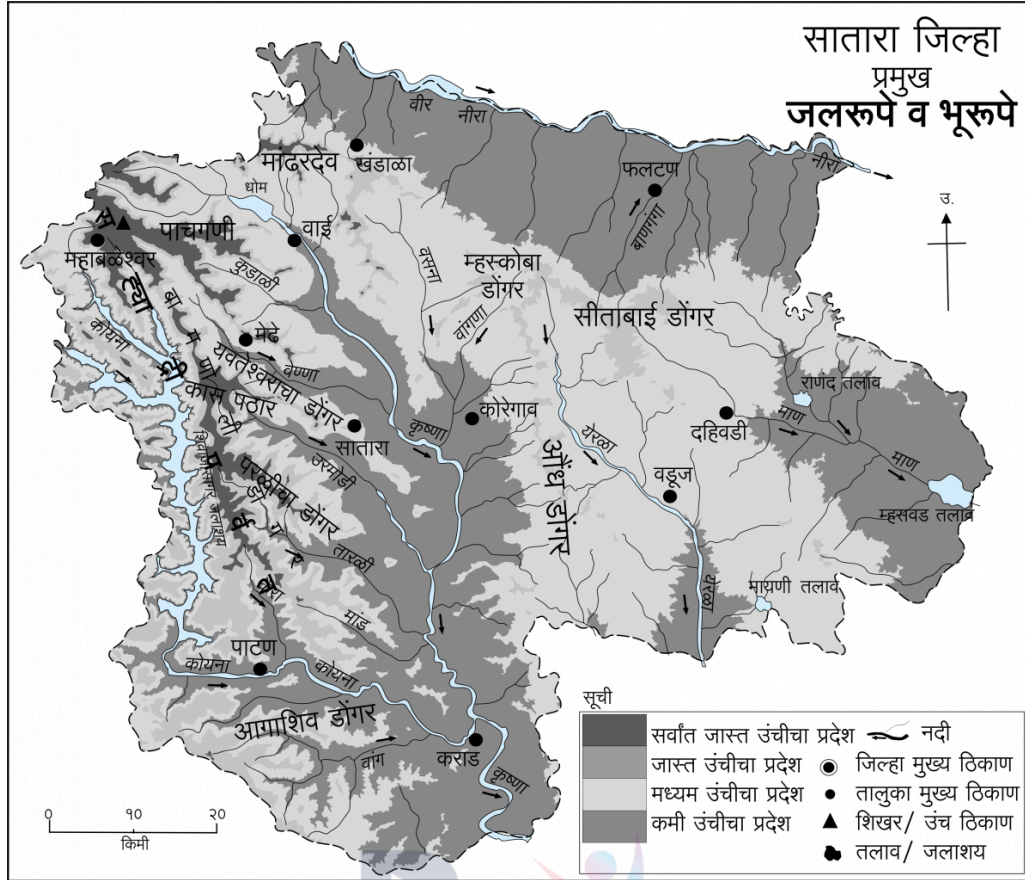
अ.	वेरूळ
ब.	कोणार्क
क.	अजमेर
ड.	शिमला
य.	कन्याकुमारी
र.	म्हैसुर

(ब)

(4)

नकाशावर विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही ४).

- नकाशात कोणत्या प्रदेशात वाहतुकीचे मार्ग जास्त प्रमाणात आढळतात?
- या भागाची प्राकृतिक रचना कशी आहे?

- iii. वाहतुकीचे मार्ग कमी असणारा भाग कोणता?
- iv. या प्रदेशाची प्राकृतिक रचना कशा पद्धतीची आहे?
- v. कोणत्या प्रदेशात वाहतुकीच्या मार्गाचा अभाव आढळतो, ते शोधा.

प्र. 5 पुढील विधानांची भौगोलिक कारणे लिहा. (कोणतीही दोन) (6)

- 1) पृथ्वीवर दिवस पॅसिफिक महासागरात सुरू होतो.
- 2) अर्थव्यवस्थेनुसार जगातील देशांचे तीन गट पडतात.
- 3) कोणत्याही वस्तूचे योग्य सादरीकरण अनिवार्य असते.
- 4) शहरी भागातच औद्योगिकारणांचे केंद्रिकीकरण झाले आहे.

प्र.6 फरक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन) (6)

- 1) लोहमार्ग व रस्तेमार्ग
- 2) भांडवलशाही अर्थव्यवस्था आणि समाजवादी अर्थव्यवस्था.
- 3) भारत व्यापार व जपान व्यापार

प्र.7 पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही दोन) (8)

- 1) महाराष्ट्रातील पर्यटन स्थळांचा नकाशा दिला आहे त्याच्या आधारे खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
वाहतुकीचे मार्ग व पर्यटन स्थळांचा विकास यांचा सहसंबंध कोणकोणत्या ठिकाणी दिसून येतो?
- 2) समजा तुम्ही कृषिप्रधान देशाचे अर्थमंत्री आहात तर देशाच्या सर्वांगीण विकासाला प्राधान्य क्रमानुसार पाच (5) कलमी कार्यक्रम राबवा.....
- 3) वाररेषा ओलांडल्यास दिवस व तारखेमध्ये काय फरक पडतो. योग्य आकृतीसह स्पष्ट करा.